

Second hand- rapporten 2025

Textilspecial: Vad händer
med kläderna vi rensar ut?

MYRORNA

Varje handling räknas.

Förord

För ett år sedan tog vi på Myrorna tempen på hur, vad och varför svenskarna handlar second hand. Där kunde man läsa att fler och fler handlar second hand och vi såg om en ljus framtid där alla svenskar handlar cirkulärt inom fem år. Så vad har hänt sedan förra året? Jo, second hand-marknaden fortsätter växa och 2024 omsatte den 16,8 miljarder kronor i Sverige. Enligt prognoser kommer second hand-marknaden växa med i genomsnitt 11 procent per år och omsätta 50 miljarder år 2034.

Vi handlar mer second hand helt enkelt. Men siffran på hur många som uppger att de handlat second hand har inte stigit sedan förra årets undersökning. 3 av 4 svarar att de handlat second hand det senaste året även i årets undersökning och andelen som inte handlat second hand ökar med åldern.

Är det kanske den yngre generationen vi behöver hoppas på för en mer cirkulär konsumtion i framtiden?

Men andra saker som påverkar cirkularitet och återanvändning i Sveriges har hänt sedan vår senaste rapport. Den 1 januari 2025 började en ny lag gälla; vi får inte längre slänga kläder och textilier i hushållssoporna. I årets upplaga av Second hand-rapporten har vi därför gjort en textilspecial där vi har undersökt hur svenskarna förhåller sig till den nya lagen om textilavfall, vad de gör med kläder och hemtextilier de rensat ut och hur viktigt det är för svenskarna att veta var deras utrensade textilier faktiskt tar vägen. Hur mycket textil rensar vi egentligen ut från våra garderober årligen och framför allt: vad händer med den sen?

Trevlig läsning!
Myrorna

Innehållsförteckning

Svenskarnas inställning till second hand	4
Det här handlar vi	5
Svenskarnas garderober	6
Att rensa garderoben – ångest eller lättnad?	7
Sveriges nya textilavfallslag	8
Så mycket har svenskarna rensat ut hittills 2025	9–10
Var har kläderna hamnat?	11
Byr vi oss om vad som händer med kläderna sen?	12
Kommentar: Jon Djerf, Avfall Sverige	13
Kommentar: Matilda Wester, Myrorna	14
Kommentar: Cecilia Nykvist, TEKÖ	15
Efterord av Myrornas vd Caroline Andermatt	16

Om undersökningen

Undersökningen är genomförd av Insight Distillery i Norstats onlinepanel på uppdrag av Myrorna. Under perioden 3–10 mars 2025 har sammanlagt 1 031 intervjuer genomförts online med män och kvinnor i åldrarna 15–80 år i Sverige. Norstats panel är representativ för befolkningen vad gäller kön, ålder och geografi.

Om Myrorna

Myrorna är en av Sveriges största och mest välkända second hand-aktörer, med ett 30-tal butiker över hela landet och en webbshop med över 1 200 auktioner i veckan. Myrornas ekonomiska överskott går till Frälsningsarméns viktiga insatser för människor som lever i utsatthet i Sverige.

Svenskarnas inställning till second hand

3 av 4 uppger att de har handlat något second hand det senaste året. Plånboken fortsätter styra, liksom förra året handlar de flesta svenskar second hand för att det är bra för den egna ekonomin, tätt följt av att det är bra för miljön och att stödja en god sak. Att ekonomin fortsatt är den viktigaste drivkraften är kanske inte så konstigt i det skakiga ekonomiska läge vi fortfarande befinner oss i. Argumentet "att stödja en god sak" har däremot klättrat från en femte- till en tredjeplats med en ökning från 72 % till 79 % jämfört med året innan. En glädjande ökning tycker vi på Myrorna, för vi är övertygade om att ett mer medmänskligt samhälle gynnar alla!

3 av 4

har handlat second hand det senaste året.

77 %

anser att vi måste köpa och använda second hand för att hantera klimatproblemet.

50 %

fler unga än äldre köper second hand.

Topp 3 varför vi handlar second hand:

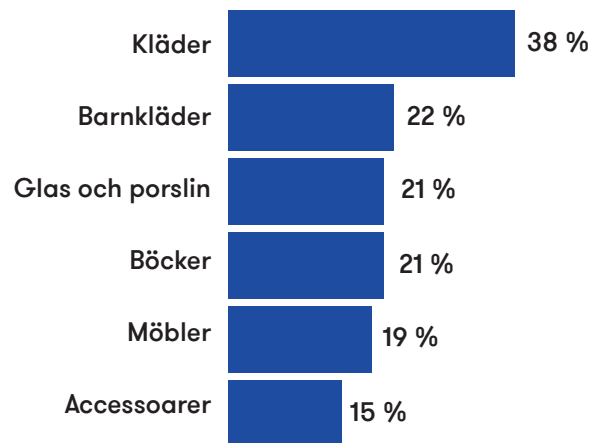
1. Det är bra för den egna ekonomin.
2. Det är bra för miljön.
3. För att stödja en god sak.

"Att stödja en god sak" har klättrat från plats 5 till plats 3 sedan förra året.

Det här handlar vi

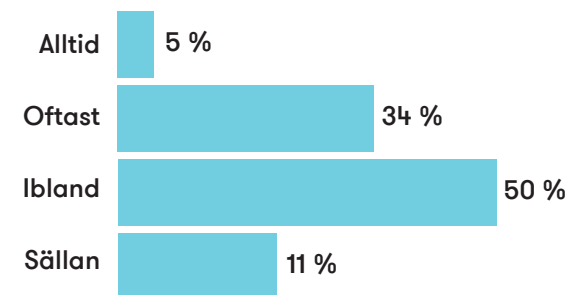
Att köpa kläder till sig själv toppar listan över vad vi handlat second hand det senaste året, följt av barnkläder, glas, porslin, böcker, möbler och accessoarer. Män köper skivor, hemelektronik, verktyg och sport- och friluftsprylar i högre utsträckning medan kvinnor handlar mer leksaker, spel och prylar till hemmet.

Second hand framför nyproducerade kläder?

Kläder är alltså den kategori vi handlar mest second hand. Enligt siffror från Svensk Handel omsatte klädkategorin 4,7 miljarder under 2024. Men innebär det att vi faktiskt väljer second hand framför nyproducerat? Ja, i ganska hög grad. Av de som köpt kläder second hand det senaste året svarade nästan 4 av 10 att de alltid eller oftast handlar second hand framför nyproducerade plagg, och 9 av 10 gör det åtminstone ibland.

Hur ofta väljer svenskarna second hand-plagg framför nyproducerade?

Svenskarnas inställning till sina garderober

Har svenskarna dragit ner på shoppingen av kläder, eller blivit bättre på att rensa? Eller har vi helt enkelt en annan inställning till hur mycket kläder som är en lagom mängd? I Myrornas undersökning från 2018 tyckte 3 av 5 att de hade för mycket kläder i garderoben. Nu svarar en majoritet (55 %) att de tycker att de har en lagom mängd, och bara 2 av 5 tycker att de har för mycket. Svaren skiljer sig dock stort mellan män och kvinnor, 28 % av männen tycker att de har för mycket kläder, jämfört med 47 % av kvinnorna.

Kvinnor

Jag har för lite kläder: 5 %
Jag har lagom med kläder: 47 %
Jag har för mycket kläder: 47 %
Vet inte: 1 %

Män

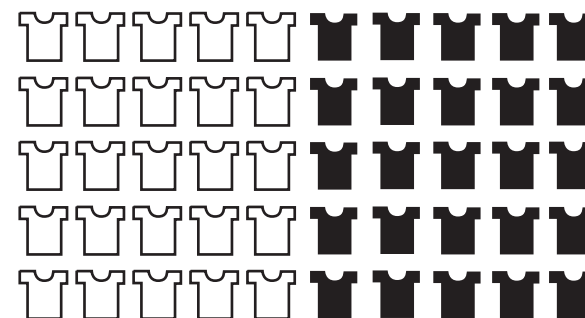
Jag har för lite kläder: 9 %
Jag har lagom med kläder: 62 %
Jag har för mycket kläder: 28 %
Vet inte: 2 %

Hälften används inte

Men även om vi anser att mängden kläder i vår garderob tycks vara lagom, är det inte likställt med att allt används.

7 av 10

uppgår att de bara använt mellan
50–75 % av sin garderob de senaste
12 månaderna.

Hur ser framtidens garderob ut?

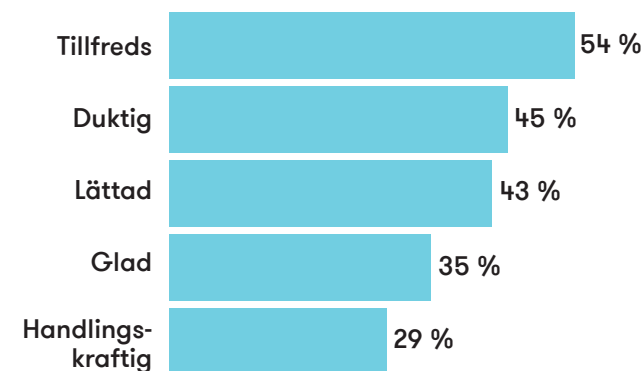
7 av 10 tror att vi kommer äga färre eller lika många klädesplagg om fem år som vi gör idag. Och det är betydligt vanligare att tro att mängden kommer minska än att den kommer öka. Intressant nog är vi ännu mer övertygade om vår egen förmåga att konsumera med måtta. Nästan hälften av svenskarna tror att de personligen kommer äga färre plagg om fem år. Kanske är det en fingervisning om vad framtidens garderober kommer att rymma?

7 av 10
tror att vi kommer
äga färre eller lika många
klädesplagg om 5 år.

Rensa garderoben – ångest eller lättnad?

Svenskarna rensar garderoben i snitt två gånger per år. Någonting som kanske kan kännas jobbigt till en början, men som de allra flesta mår bra av. En majoritet av svenskarna känner sig "tillfreds" efter att de rensat garderoben, i topp ligger också känslor som "duktig" och "lättad". Endast ett fåtal uppger att de känner negativa känslor, så som vemod (5 %), ångest (4 %) och ånger (3 %). Intressant att en rensning av garderoben kan väcka så många känslor, när vi inte ens använder hälften av vad som hänger där inne.

Topp 5 – så här känner svenskarna när de rensat garderoben:

Visste du att ...
... kvinnor rensar oftare
än män och yngre rensar
oftare än äldre?

Ny lag sedan 1 januari: Så ska man göra med kläderna man rensat ut

Sedan den 1 januari 2025 är det inte längre tillåtet att kasta kläder och textilier i hushållssoporna. Syftet med den nya lagen är att samla in, sortera och tillgängliggöra textil för återanvändning och materialåtervinning, i stället för att den ska gå till förbränning. I Sverige är det kommunernas ansvar att samla in all textil som kommuninvånarna vill göra sig av med. Med den nya lagen har det blivit tydligt att det handlar om omfattande mängder textil som nu ska hanteras, vilket ställer krav på både system och resurser.

Vet svenskarna om att de inte får slänga kläder i hushållssoporna?

Ja, det verkar det som. De allra flesta (88 %) svarar att de känner till att textilier sedan årsskiftet inte får slängas i hushållssoporna. Att kännedomen är hög innebär dock inte att man tycker att man fått tydlig information om vad man ska göra med de textilier man vill göra sig av med. Tvärtom tycker bara 1 av 4 att de fått tillräcklig information från sin kommun.

88 %
av svenskarna vet
att man inte får slänga
textil i hushållssoporna
sedan 1 januari.

1 av 4
tycker att de fått tillräcklig
information från sin
kommun.

Så mycket textil har svenskarna rensat ut hittills 2025

Nu när textilierna inte längre får kastas i hushållssoporna blir det synligt hur mycket kläder och textil vi svenskar faktiskt rensar ut från våra hem. Låt oss titta på hur mycket det har blivit hittills 2025.

Sedan tidigare har Naturskyddsföreningen uppskattat att svenskarna slängt 0,75 kilo textil i hushållssoporna per månad i snitt. 72 % av svenskarna uppger i vår undersökning att de har gjort sig av med utrensade textilier sedan årsskiftet. Det betyder att svenskarna rensat ut textilier som motsvarar 12 990 ton, bara de första två månaderna under 2025 i Sverige*. En siffra som lätt kan kännas ogreppbar. Hur mycket motsvarar det egentligen?

Så här har vi räknat:

72 %

av svenskarna har gjort sig av med utrensad textil de första två månaderna 2025*, det innebär **7,6 miljoner svenskar.**

0,75 kg

textil slängde svenskarna i hushållssoporna per månad i snitt innan den nya lagen. Om vi bara räknar med den siffran innebär det **1,7 kg per person 1 jan–10 mars.**

Hur mycket textil blir det?

7,6 miljoner svenskar x 1,7 kg per person = 12 990 ton textil.

*Datainsamlingen genomfördes under perioden 3–10 mars 2025, dvs lite mer än två månader in i 2025.

12 990 ton textil motsvarar ...

100 blåvalar ...

Ett hav fullt av blåvalar – fast kläder.

... eller 520 fullastade långtradare ...

En konvoj på över 7 kilometer, lastad med kläder.

... eller 43 miljoner t-shirts.

En mur av t-shirts som sträcker sig från Malmö till Kiruna. Och tillbaka igen.

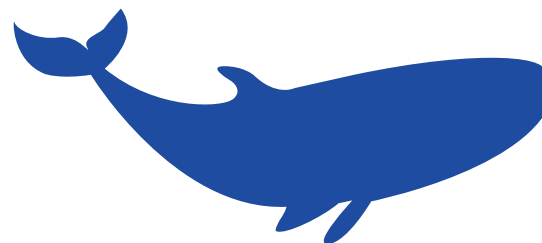
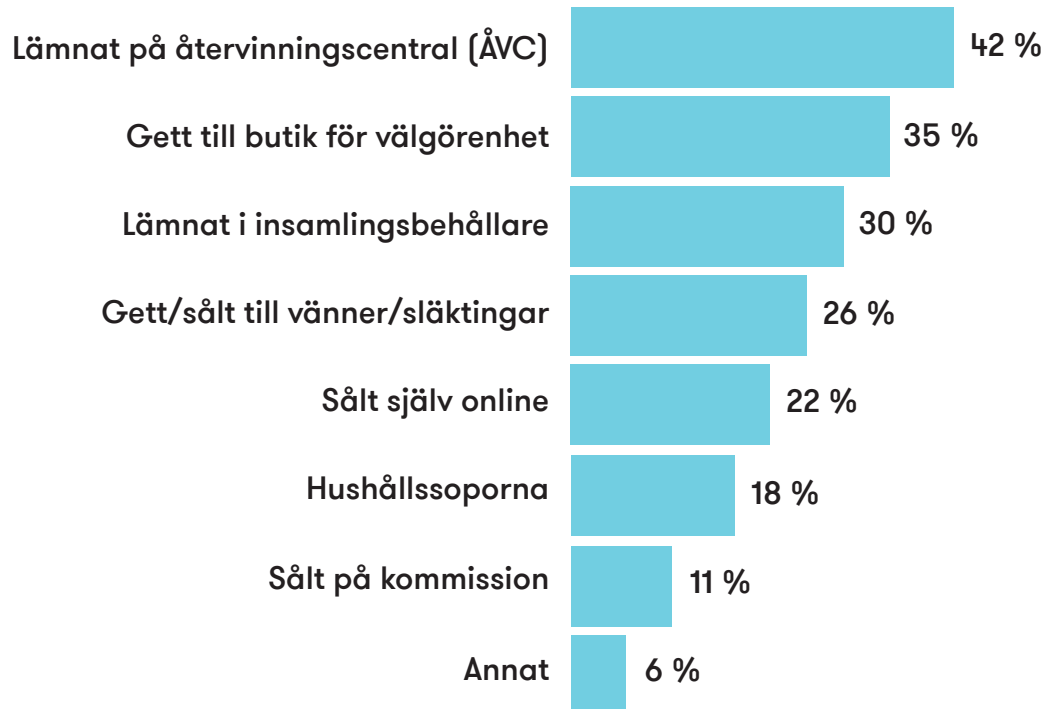
På bara
2 månader!

Så mycket textilier har alltså svenskarna rensat ut och gjort sig av med, bara under de första två månaderna 2025.

Var har kläderna hamnat?

Tittar man på var svenskarna uppger att de lämnat sina utsorterade textilier, kan man anta att det handlar om plagg i varierat skick. Allt från slitna, trasiga och smutsiga plagg som måste kasseras, det vill säga textilavfall, till plagg som är återbrukbara men som inte längre passar i storlek eller stil. Det är rimligt att anta att mängder av dessa textilier är ett resultat av en ohållbar konsumtion.

Här har svenskarna lämnat sina utrensade textilier sedan årsskiftet:

Bryr vi oss om vad som händer med kläderna sen?

Svaret är ja. En majoritet av svenskarna (55 %) tycker att det är ganska eller mycket viktigt att veta vad som händer med kläder de gjort sig av med. Kvinnor tycker detta i klart större utsträckning (62 %) än män (48 %), medan andelen som tycker att det är uttalat oviktigt att ha kunskap om klädernas öde är mer än dubbelt så hög bland männen (23 %) jämfört med kvinnorna (11 %).

55 %

tycker det är viktigt att veta vad som händer med de utrensade kläderna.

Så, vad händer med textilen?

Låt oss ta reda på det! Vi har frågat tre experter inom insamling, avfallshantering, återanvändning och återvinning av textil.

Liten ordlista

Återanvändning = en redan använd produkt används på nytt.

Exempel: En tröja någon tröttnat på lämnas in till second hand så någon annan kan använda den!

Återbruk = Samma betydelse som ovan.

Återvinning = tillvaratagande av material från avfall. Exempel: Textilfibrer från en trasig strumpa blir ett nytt klädesplagg!

Kommentar:

Vad händer med kläderna som lämnas på en återvinningscentral?

De flesta (42 %) har enligt vår undersökning lämnat kläderna de rensat ut på en återvinningscentral. Vad händer med textilen där och hur mycket av den har återvunnits? Vi frågade Jon Djerf som är rådgivare för materialåtervinning, insamling och transport på Avfall Sverige, kommunernas branschorganisation inom avfallshantering.

”Kommunerna får enligt avfallsdirektivet själva välja hur den separata insamlingen av textilavfall ska gå till, därför varierar upplägget mellan olika återvinningscentraler. Det finns två vägar att gå, att textilen samlas in i ett eller två flöden. Vid ett flöde upphandlas en aktör som tar emot all textil, både återbrukbar och trasig, i samma behållare. Vid två flöden upphandlas en aktör för återbrukbar textil och en annan för textilavfall.

Det finns ännu inga exakta siffror på hur mycket mer textil som samlats in, men rapporter visar på en kraftig ökning, upp till 120 % under de första tre månaderna 2025 jämfört mot föregående år. Man räknar med att under 1,5 % av

textilierna materialåtervinns idag, alltså fiber till fiber, och det beror på att det saknas en storskalig materialåtervinning för textilavfall i Sverige. De få verksamheter som finns är endast embryon, men mycket spännande teknisk potential finns.

Kommunernas ansvar är insamlingen, inte att bygga infrastruktur för materialåtervinning av textilavfall. Det innebär att många kommuner nu sitter i en rävsax när få aktörer kan ta emot deras textilavfall efter upphandling. Om inte kommunen kan lagerhålla den insamlade textilen i väntan på avsättning, kan det tyvärr bli så att energiåtervinning blir den alternativa behandlingen i dagsläget.

”Allmänheten har varit duktiga på att lämna in sitt utrensade textilavfall men kommunerna står inför en utmaning när det inte finns någon återvinningsaktör som kan ta emot den.”

Allmänheten har varit duktiga på att lämna in sitt utrensade textilavfall istället för att slänga det i restavfallet sedan 1 januari, ofta mycket duktigare än att till exempel sortera ut plastförpackningar, men kommunerna står inför en utmaning i sitt uppdrag när det inte finns någon återvinningsaktör som kan ta emot textilavfallet efter att den samlats in.”

Jon Djerf, rådgivare på Avfall Sverige.

Kommentar:

Vad händer med kläderna som lämnas i butik eller insamlingsbehållare?

Tätt följt av att lämna in sina utrensade kläder till återvinningscentraler svarar svenskarna att de lämnat den till butiker för välgörenhet (35 %) eller i textilinsamlingsbehållare (30 %). Vad händer med den textilen och hur mycket återanvänds? Matilda Wester är ansvarig över insamling och varuförsörjning på Myrorna, och svarar på hur det sett ut på Myrorna sedan lagen trädde i kraft.

”Sedan årsskiftet har vi tagit emot mer än dubbelt så mycket textil i våra butiker och nästan tre gånger så mycket i våra insamlingsbehållare jämfört med samma period föregående år.

All textil som lämnas in till oss sorteras på en av våra tre sorteringsanläggningar för att sedan kunna säljas i våra butiker i Sverige. Förra året kunde vi sälja 25 % av den textil som samlades in. Vi har inga exakta siffror på hur mycket av det ökade textilinflödet som kan återanvändas ännu och frågan är komplex eftersom vi samlar in textil på flera ställen, bland annat på många kommuners återvinningscentraler. Där har textilinsamlingen nästan niodubblats sedan lagändringen. Generellt ser vi att andelen textilavfall

kraftigt ökat i både insamlingsbehållare och på återvinningscentraler medan den textil svenskarna lämnat in i butik ofta är bra sorterat och därför har en mycket högre återanvändningsgrad.

Den ökade mängden textilavfall som hamnar i våra insamlingskanaler är en stor utmaning för oss. Just nu, i brist på en fungerande återvinningsindustri i Sverige, skickas den med vår avfallsaktör till energiåtervinning vilket blir en kostnad för oss. Pengar som tas från vårt överskott som ska gå till insatser för människor i utsatthet.

Den här mängden textilavfall kostar enormt mycket pengar att hantera i vår verksamhet och anledningen är

”Nuvarande lösning bromsar takten för ökat återbruk i Sverige, i och med att avfallshanteringen läggs på oss återbruksaktörer.”

att kommunerna inte uppmanar och möjliggör för svenskarna att sortera den återbrukbara textilen separat från textilavfallet. Nuvarande lösning, att samla in all textil svenskarna har rensat ut i ett flöde, bromsar takten för ökad återanvändning av textil i Sverige i och med att resurser från oss återbruksaktörer nu behöver läggas på ökad sortering och avfallshantering.”

Matilda Wester, varuförsörjningschef på Myrorna.

Kommentar:

Vad behövs för ett cirkulärt kretslopp för textil i Sverige?

Den nya textilavfallslagens syfte är att öka återanvändning och återvinning av textil i Sverige. Vi bad Cecilia Nykvist, vd för TEKÖ, bransch- och arbetsgivarorganisationen för Sveriges textil- och modeföretag svara på vad som behövs för att vi ska kunna skapa ett cirkulärt kretslopp för textilier i Sverige, och hur långt bort det är.

”Eftersom det inte finns något etablerat affärs-case för att hantera textilavfall har det lågt eller inget ekonomiskt värde i Sverige idag. Det gör att det inte finns aktörer som efterfrågar textilavfallet, eftersom de inte ser någon större lönsamhet i att ta hand om den.

Flera faktorer är avgörande för att skapa ett cirkulärt kretslopp för textil i Sverige:

- Sorteringskapacitet för trasig textil: Vi behöver fler anläggningar som kan sortera insamlad textil efter fiberinnehåll och kvalitet.
- Materialåtervinningsteknik: Teknik för att återvinna fiber till fiber, särskilt för blandmaterial, behöver utvecklas och skalas upp.

- Investeringar i innovation: För att nå dit krävs stora satsningar på forskning och utveckling, vilket är en av de viktigaste frågor som vi på TEKÖ driver mot beslutsfattare.

- Tydliga roller: Glappet mellan kommunal insamling och det kommande producentansvaret för textilier gör att det idag är svårt att veta vem som har ansvar för vilken del. En tydlig rollfördelning och nationell samordning behövs.

Vi är fortfarande i uppstartsfasen, men med rätt insatser kan ett fungerande system finnas på plats under andra halvan av 2020-talet. Det förutsätter dock att investeringar, samverkan och politisk prioritering sker omgående.

”Investeringar i innovation, en tydlig rollfördelning och nationell samordning behövs.”

Vi tror att cirkulär klädkonsumtion är möjlig, men den kommer inte hända av sig själv. Den måste styras dit genom investeringar, innovation, incitament och politisk vilja.”

Cecilia Nykvist, vd för TEKÖ.

Efterord av Myrornas vd Caroline Andermatt

Nu blir det för första gången tydligt hur mycket kläder svenskarna faktiskt rensar ut från sina garderober. Berg av kläder som förut inte kunde mätas eftersom de hamnade i papperskorgen och förbrändes blir nu synliga i fullt dagsljus. På bara två månader har svenskarna rensat ut kläder motsvarande 100 blåvalar. Är alla de här 100 blåvalarna textilavfall? Eller är det också kläder man bara tröttnat på? Och siffran vi räknat på i den här rapporten är bara det man förut slängde i hushållssoporna, inte det man skänkt eller sålt. Svenskarna har alltså rensat ut betydligt mer. Hade vi behövt köpa så här mycket kläder från början? Troligtvis inte.

Men det är också tydligt att vi svenskar vill och kan göra skillnad! Vi har koll på att vi inte längre får slänga utrensade kläder i papperskorgen, vi lämnar in dem där vi blir anvisade att göra det och vi bryr oss faktiskt om vad som händer med dem sen.

Vi vill göra rätt, men infrastrukturen finns inte på plats för att göra det ännu, så systemen bakom kollapsar.

För mig är det glasklart att vi inte kan blanda ihop återanvändbara kläder med textilavfall. De behöver sorteras i två olika flöden för att vi ska kunna få till ett cirkulärt kretslopp för textil i Sverige. Svenskarna är redan proffs på att sortera plast från papper och färgat glas från ofärgat, så visst kan vi sortera återanvändbara klädesplagg från textilavfall, bara det blir tydligt var man ska lämna in det ena och slänga det andra. Vi vill ju göra rätt! Och nu verkar fler och fler kommuner börja förstå vikten av att sortera textilen i två flöden.

Vi på Myrorna vill inget hellre än att se en uppbyggnad av en lönsam återvinningsindustri för textilier i Sverige så att textilavfallet kan tas tillvara

på bästa sätt. Men vi jobbar med återanvändning och vi vill kunna fortsätta samla in och sälja kläder second hand, för överskottet från vår försäljning går till viktiga insatser för människor i utsatthet.

Så fortsätt skänka den hela och rena textilen till oss, istället för att slänga den i samma påse som den trasiga! Det behöver inte vara så krångligt att göra skillnad. Varje handling räknas.

Caroline Andermatt, vd Myrorna.